

Evaluatie Essay: 'Leren van Green Valley' PO-003

1. Achtergrond

Van begin 2004 tot eind 2005 werkten initiatiefnemers aan een projectvoorstel voor TransForum, onder de titel Green Valley. Begin 2006 besloot TransForum haar medewerking hieraan stop te zetten. In 2006 schreven I. Horlings(Telos) en M. van Mansfeld (Alterra) een essay, met als doel te leren van dit traject.

Les:

Een normatieve visie en analyse die aanbodgericht geformuleerd wordt en niet leidt tot community vorming zal niet de start worden van een regionale innovatie.

2. Connecting Values

Werk niet aanbodgestuurd maar vraaggestuurd

Het project was van het begin af aan geïnitieerd vanuit de "aanbodkant", door een voor buitenstaanders niet altijd transparant conglomeraat van stichtingen en adviesbureau's. Dat maakte o.a. dat de Provincie Utrecht afhaakte, die het IP vooral zag als een programmabureau gericht op subsidiering van overheadkosten, naast zoveel andere al functionerende programmabureaus.

Werk verbindend: vorm consortia en coalities

Verschillende belangen en visies werden onvoldoende expliciet gemaakt. In de fase van indiening werden geen coalities gesmeed, maar werden de communicatie, het schrijven van de projectvoorstellen en de projectverantwoordelijkheid juist gemonopoliseerd. Iets wat ondoenlijk is voor een kleine organisatie. Het schrijven van een breed gedragen projectvoorstel en het organiseren van diverse communities vraagt een grote tijdsinvestering. Als gevolg hiervan is het projectvoorstel voornamelijk via één-op-één contacten tot stand gekomen.

Er werd geen "public community" bestaande uit de drie overheidspartijen (Provincies Utrecht, Overijssel en Gelderland) tot stand gebracht. Er waren een beperkt aantal besprekingen waar de drie provincies gezamenlijk bijeen waren en deze besprekingen gingen voornamelijk over financiële aspecten. De Provincie Utrecht haakte in een vroeg stadium af, omdat zij bij de aanvraag het beeld kreeg van de financiering van een nieuw programmabureau.

Evenmin is er een hechte business community tot stand gebracht. Er was weinig commitment bij ondernemers binnen de concrete projecten voor het IP project.

Ten aanzien van de kennisinstellingen constateren de procesbeschrijvers dat zij "nauwelijks een rol speelden in het proces". De rol van Wing/Alterra beperkte zich tot het inbrengen van een offerte, maar die kon uiteraard niet worden gehonoreerd omdat het project niet was goedgekeurd.

Financiers zijn partners

De beoogde "founders", Provincies, Kennisinstellingen en TransForum zijn vooral als financier benaderd en hebben niet als stakeholder meegedacht in projectontwikkeling. Zij werden geconfronteerd met een uitgewerkt concept projectvoorstel met het verzoek dit te financieren.

Ook TransForum was niet als stakeholder betrokken bij het project. In de fase van projectformulering was TransForum zelf een organisatie in transitie, waarbij het nog niet duidelijk was dat en hoe TransForum zich als stakeholder in projecten engageerde.

Ook de overheid moet zich op kennisontwikkeling richten

Het belang van een lerende overheid wordt niet vanzelfsprekend onderkend, getuige de volgende opmerking uit het evaluatierapport: *"De focus op kennisinbreng en kennisontwikkeling wordt door de overheden en ondernemers niet als belangrijk onderkend"*.

Kennisvraag

Kennisvraag: In innovatieprocessen zijn 'kennismakelaars' in bijna alle projecten een actor. Dit zijn vaak (non-profit) ngo-s, semi-overheids organisaties of commerciële bureaus. Welke rol en positie kunnen deze organisaties spelen bij initiatie en uitvoering van transitieprocessen?